

Warszawa, dnia 9 grudnia 2022 r.

Poz. 2557

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾**

z dnia 29 listopada 2022 r.

w sprawie egzaminów na licencję i świadectwo maszynisty²⁾

Na podstawie art. 22bc ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1984 oraz z 2022 r. poz. 727 i 1846) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy zakres podstawowej wiedzy zawodowej objętej egzaminem dla kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie licencji maszynisty, zwanym dalej „egzaminem na licencję maszynisty”;
- 2) sposób, formę i tryb przygotowania oraz przeprowadzania egzaminu na licencję maszynisty oraz ponownego egzaminu na licencję maszynisty;
- 3) szczegółowy zakres wiedzy i umiejętności, objętych egzaminem dla kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie świadectwa maszynisty, zwanym dalej „egzaminem na świadectwo maszynisty”;
- 4) sposób, formę i tryb przygotowania oraz przeprowadzania egzaminu na świadectwo maszynisty oraz ponownego egzaminu na świadectwo maszynisty.

Rozdział 2

Szczegółowy zakres podstawowej wiedzy zawodowej objętej egzaminem na licencję maszynisty

§ 2. 1. Szczegółowy zakres podstawowej wiedzy zawodowej objętej egzaminem na licencję maszynisty obejmuje zagadnienia dotyczące:

- 1) specyfikacji i środowiska pracy maszynisty, w tym jego roli i odpowiedzialności w ruchu kolejowym oraz wymagań zawodowych i predyspozycji niezbędnych do wykonywania pracy na tym stanowisku;
- 2) technologii transportu kolejowego, w tym przepisów bezpieczeństwa i eksploatacji kolei;
- 3) infrastruktury kolejowej;
- 4) radiolączności pociągowej;

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. z 2021 r. poz. 937).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie przyznawania uprawnień maszynistom prowadzącym lokomotywy i pociągi w obrębie systemu kolejowego Wspólnoty (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, str. 51, Dz. Urz. UE L 184 z 25.06.2014, str. 11, Dz. Urz. UE L 146 z 03.06.2016, str. 22 oraz Dz. Urz. UE L 97 z 08.04.2019, str. 1).

- 5) wiedzy o pociągach, ich składach oraz wymagań technicznych dotyczących lokomotyw, zespołów trakcyjnych, wagonów osobowych i towarowych oraz innego rodzaju taboru kolejowego;
- 6) zagrożeń występujących w ruchu kolejowym;
- 7) podstawowych zasad fizyki;
- 8) sygnalizacji kolejowej.

2. W zakresie zagadnień, o których mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1, sprawdza się:
 - a) znajomość aktów prawnych i regulacji dotyczących bezpieczeństwa kolei w zakresie związanym z wykonywaniem pracy na stanowisku maszynisty, określających:
 - zasady przyznawania uprawnień maszynistom,
 - warunki wykonywania przewozu towarów niebezpiecznych,
 - zasady ochrony środowiska i ochrony przeciwpożarowej w miejscu pracy,
 - b) wiedzę o wymaganiach stawianych maszynistom, w tym wymaganiach niezbędnych do wykonywania obowiązków maszynisty, dotyczących:
 - prowadzenia pociągu,
 - zmiennego rytmu dobowego pracy,
 - konieczności stosowania środków ochrony indywidualnej i innego wyposażenia ochronnego,
 - posługiwania się dokumentacją związaną z pracą maszynisty, w tym bieżącego jej aktualizowania,
 - c) wiedzę, które zachowania są zgodne z zakresem odpowiedzialności maszynisty dotyczącym kluczowych kwestii bezpieczeństwa ruchu kolejowego, i znajomość czynników wpływających negatywnie na jego pracę, wynikających z:
 - przyjmowania określonych leków,
 - spożywania alkoholu,
 - zażywania narkotyków lub substancji psychoaktywnych,
 - chorób,
 - stresu,
 - zmęczenia,
 - d) umiejętność wskazania dokumentów niezbędnych do wykonywania pracy na stanowisku maszynisty:
 - aktów prawnych,
 - służbowych rozkładów jazdy,
 - e) umiejętność określenia zasad odpowiedzialności oraz zadań pracowników wykonujących czynności związane z bezpieczeństwem i prowadzeniem ruchu kolejowego,
 - f) wiedzę o znaczeniu dokładności wykonywania zadań i metod wykonywania pracy,
 - g) wiedzę o zasadach bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie:
 - zachowania na obszarze kolejowym,
 - postępowania przy wsiadaniu do pojazdu kolejowego i wysiadaniu z pojazdu kolejowego,
 - ergonomii, bezpieczeństwa personelu kolejowego i używanych środków ochrony indywidualnej,
 - h) znajomość sposobów radzenia sobie ze stresem i w sytuacjach ekstremalnych,
 - i) umiejętność stosowania zasad ochrony środowiska w pracy maszynisty, w tym techniki jazdy minimalizującej negatywny wpływ na środowisko;
- 2) pkt 2, sprawdza się:
 - a) znajomość aktów prawnych, procedur i regulacji z zakresu bezpieczeństwa i eksploatacji kolei,
 - b) umiejętność określenia zasad odpowiedzialności oraz zadań pracowników wykonujących czynności związane z bezpieczeństwem i eksploatacją kolei;

- 3) pkt 3, sprawdza się znajomość:
 - a) budowy toru kolejowego i stacji kolejowych, w tym stacji rozrządowych,
 - b) budowli kolejowych,
 - c) techniki prowadzenia ruchu kolejowego,
 - d) stosowanych systemów zabezpieczenia ruchu i łączności,
 - e) urządzeń związanych z bezpieczeństwem ruchu kolejowego,
 - f) budowy sieci trakcyjnej;
- 4) pkt 4, sprawdza się:
 - a) znajomość zasad działania i znaczenia radiołączności pociągowej,
 - b) umiejętność wskazania pracowników, z którymi maszynista kontaktuje się w trakcie jazdy za pomocą urządzeń radiołączności pociągowej, w tym dyżurnego ruchu i członków drużyny pociągowej,
 - c) umiejętność identyfikowania sytuacji, które wymagają nawiązania łączności za pomocą urządzeń radiołączności pociągowej,
 - d) znajomość metod nawiązywania łączności oraz połączeń alarmowych w systemie radiołączności analogowej i cyfrowej;
- 5) pkt 5, sprawdza się:
 - a) znajomość rodzajów trakcji,
 - b) umiejętność opisania głównych elementów, systemów, układów i podzespołów pojazdu kolejowego,
 - c) znajomość sposobów oznakowania pojazdów kolejowych,
 - d) znajomość dokumentów, które powinny znajdować się w pojeździe kolejowym,
 - e) znajomość zasad działania poszczególnych rodzajów urządzeń hamulcowych i znajomość sposobów obliczania masy hamującej,
 - f) umiejętność określenia maksymalnej prędkości pociągu,
 - g) umiejętność wskazania maksymalnych obciążeń i sił działających na sprzęg,
 - h) znajomość działania i funkcji systemów sterowania pociągiem;
- 6) pkt 6, sprawdza się:
 - a) znajomość zasad bezpieczeństwa ruchu kolejowego,
 - b) znajomość zagrożeń związanych z ruchem kolejowym oraz różnych środków stosowanych do ich ograniczania,
 - c) umiejętność rozpoznawania zdarzeń mających znaczenie dla bezpieczeństwa ruchu kolejowego i znajomość sposobów reakcji w przypadku ich wystąpienia,
 - d) znajomość procedur mających zastosowanie do zdarzeń z udziałem osób;
- 7) pkt 7, sprawdza się:
 - a) umiejętność określenia rozkładu sił działających na koła pojazdu kolejowego oraz czynników wpływających na skuteczność przyspieszenia i hamowania,
 - b) znajomość pojęć i zasad z zakresu elektrotechniki oraz znajomość metod pracy i warunków zachowania bezpieczeństwa przy urządzeniach elektroenergetycznych zainstalowanych w pojazdach kolejowych;
- 8) pkt 8, sprawdza się znajomość:
 - a) sygnałów nadawanych przez semafony, sygnalizatory powtarzające, tarcze ostrzegawcze semaforowe, tarcze ostrzegawcze przejazdowe, tarcze manewrowe i tarcze rozrządowe,
 - b) zasad umieszczenia sygnalizatorów,
 - c) sygnałów zamknięcia toru,
 - d) sygnałów zatrzymania i zmniejszenia prędkości podawanych przenośnymi tarczami,

- e) sygnałów ogólnego stosowania podawanych przez uprawnione osoby,
- f) sygnałów podawanych dźwiękowym urządzeniem ostrzegającym pojazdu kolejowego,
- g) sygnałów podawanych przy wyprawianiu i przepuszczaniu pociągów,
- h) sygnałów na pociągach i pojazdach kolejowych,
- i) sygnałów alarmowych,
- j) wskaźników, w tym wskaźników stosowanych do prowadzenia ruchu pociągów z wykorzystaniem systemu ERTMS/ETCS,
- k) sygnałów i wskaźników stosowanych wyłącznie na wyznaczonych liniach kolejowych i stacjach,
- l) sygnałów na semaforach świetlnych, tarczach ostrzegawczych i sygnalizatorach powtarzających, stosowanych do odwołania.

Rozdział 3

Szczegółowy zakres wiedzy i umiejętności objętych egzaminem na świadectwo maszynisty

§ 3. 1. Szczegółowy zakres wiedzy i umiejętności objętych egzaminem na świadectwo maszynisty obejmuje zagadnienia dotyczące:

- 1) pojazdu kolejowego:
 - a) prób i kontroli przed jazdą,
 - b) znajomości pojazdu kolejowego,
 - c) prób hamulców,
 - d) sposobu funkcjonowania i prędkości maksymalnej pociągu w odniesieniu do charakterystyk linii kolejowych,
 - e) prowadzenia pociągu w sposób, który nie powoduje uszkodzeń infrastruktury kolejowej lub pojazdów kolejowych,
 - f) nieprawidłowości,
 - g) postępowania w przypadku poważnych wypadków, wypadków i incydentów,
 - h) warunków, które muszą być spełnione, aby kontynuować jazdę po poważnym wypadku, wypadku i incydencie z udziałem pojazdu kolejowego,
 - i) unieruchomienia pociągu;
- 2) infrastruktury kolejowej:
 - a) rodzaju eksploatacji i prędkości maksymalnej pociągu w odniesieniu do charakterystyk linii kolejowych,
 - b) znajomości linii kolejowych,
 - c) przepisów bezpieczeństwa i prowadzenia pociągu,
 - d) nieprawidłowości,
 - e) postępowania w przypadku poważnych wypadków, wypadków i incydentów, w tym z udziałem osób,
 - f) znajomości sygnalizacji kolejowej.

2. W zakresie zagadnień, o których mowa w ust. 1 pkt 1:

- 1) lit. a, sprawdza się umiejętność:
 - a) gromadzenia dokumentacji i niezbędnego wyposażenia,
 - b) weryfikacji, czy wyznaczony pojazd kolejowy z napędem własnym może być użyty do obsługi wyznaczonego pociągu,
 - c) wprowadzania do dokumentacji informacji dotyczących pojazdu kolejowego z napędem własnym i pociągu oraz sprawdzania zgodności zapisanych w dokumentacji informacji ze stanem faktycznym,
 - d) weryfikacji, przez dokonanie określonych prób i kontroli, czy urządzenia związane z bezpieczeństwem są sprawne;

- 2) lit. b, sprawdza się:
 - a) znajomość regulatorów i wskaźników znajdujących się w pojeździe kolejowym z napędem własnym, w tym dotyczących funkcjonowania napędu, hamulców oraz urządzeń kontroli czujności,
 - b) umiejętność weryfikacji wizualnej stanu technicznego pociągu oraz rozpoznawania oznak nieprawidłowości, zapobiegania ich powstawaniu i odpowiedniego reagowania na nieprawidłowości;
- 3) lit. c, sprawdza się umiejętność:
 - a) weryfikacji i obliczenia przed jazdą, czy rzeczywista masa hamująca pociągu odpowiada masie hamującej wymaganej dla danej linii kolejowej, zgodnie z wartościami podanymi w dokumentacji pociągu,
 - b) sprawdzenia działania poszczególnych elementów układu hamulcowego pojazdu trakcyjnego i pociągu przed jazdą, przy ich uruchamianiu oraz w czasie jazdy;
- 4) lit. d, sprawdza się stosowanie odpowiedniej techniki prowadzenia pociągu w celu zachowania maksymalnych dopuszczalnych prędkości pociągów, w zależności od następujących parametrów stałych i parametrów zmiennych linii lub odcinków linii kolejowych:
 - a) pochyłeń miarodajnych,
 - b) łuków,
 - c) dopuszczalnych prędkości na odcinkach linii kolejowych,
 - d) doraźnych ograniczeń prędkości przekazanych maszyniście,
 - e) wskazań urządzeń sygnalizacyjnych,
 - f) panujących warunków atmosferycznych;
- 5) lit. e, sprawdza się umiejętność:
 - a) korzystania, zgodnie z obowiązującymi zasadami, z dostępnych układów sterowania,
 - b) uruchamiania pociągu, z uwzględnieniem przyczepności i ograniczenia mocy pojazdu trakcyjnego,
 - c) używania urządzeń hamulcowych;
- 6) lit. f, sprawdza się:
 - a) czy zdarzenia zaistniałe podczas prowadzenia pociągu są zauważane,
 - b) umiejętność dokonywania weryfikacji wizualnej stanu technicznego pociągu oraz rozpoznawania oznak nieprawidłowości, zapobiegania ich powstawaniu i odpowiedniego reagowania na nieprawidłowości,
 - c) znajomość stosowania dostępnych urządzeń zabezpieczenia ruchu kolejowego i środków łączności;
- 7) lit. g, sprawdza się:
 - a) znajomość obowiązujących procedur zabezpieczenia pociągu i wezwania pomocy w przypadku poważnego wypadku, wypadku i incydentu,
 - b) umiejętność ustalenia, czy w składzie pociągu znajdują się towary niebezpieczne, określenia ich rodzaju oraz umiejscowienia na podstawie dokumentacji pociągu,
 - c) znajomość procedur ewakuacji podróżnych z pociągu pasażerskiego w sytuacji awaryjnej;
- 8) lit. h, sprawdza się:
 - a) umiejętność dokonania oceny, czy po zaistnieniu poważnego wypadku, wypadku i incydentu pojazd kolejowy może kontynuować jazdę i określenia, jakie warunki muszą być spełnione, aby było to możliwe,
 - b) umiejętność określenia, czy przed kontynuacją jazdy pociągu jest potrzebna ocena rewidenta taboru,
 - c) znajomość określonych przez zarządcę infrastruktury procedur informowania o możliwości kontynuowania jazdy po zaistnieniu poważnego wypadku, wypadku i incydentu;
- 9) lit. i, sprawdza się wiedzę na temat możliwości zatrzymania pociągu lub jego części oraz zabezpieczenia pociągu lub jego części przed niespodziewanym uruchomieniem lub zbiegnięciem.

3. W zakresie zagadnień, o których mowa w ust. 1 pkt 2:

- 1) lit. a, sprawdza się stosowanie:
 - a) odpowiedniej techniki prowadzenia pociągu uwzględniającej charakterystykę linii kolejowej,
 - b) maksymalnej prędkości pociągu odpowiadającej warunkom atmosferycznym obowiązującym dla linii kolejowej lub ograniczeniom prędkości,
 - c) przyjętych od zarządcy infrastruktury lub użytkownika bocznicy kolejowej informacji;

- 2) lit. b, sprawdza się:
- a) umiejętność przewidywania zagrożeń, które mogą powstać w czasie jazdy, oraz odpowiedniego im zapobiegania, uwzględniając bezpieczeństwo ruchu kolejowego, punktualność prowadzenia pociągu oraz ekonomikę jazdy,
 - b) wiedzę na temat linii kolejowych, urządzeń na trasie jazdy oraz postępowania w przypadku wyznaczenia tras zastępczych,
 - c) znajomość:
 - warunków eksploatacji linii kolejowej, w tym zmiany toru i zasad prowadzenia ruchu jednokierunkowego,
 - dokumentów zarządcy infrastruktury dotyczących linii kolejowej w zakresie obowiązującym na stanowisku maszynisty,
 - torów, które mogą być wykorzystane do danego rodzaju przewozów,
 - obowiązujących zasad prowadzenia ruchu pociągów oraz systemu sygnalizacyjnego,
 - systemu blokady liniowej i związanych z nim przepisów,
 - nazw stacji kolejowych, ich położenia na linii kolejowej oraz warunków widoczności stacji i nastawni,
 - sygnalizacji przejściowej między różnymi systemami sterowania ruchem kolejowym lub systemami zasilania trakcyjnego,
 - ograniczeń prędkości dla różnych kategorii prowadzonych pociągów,
 - profili topograficznych,
 - szczególnych warunków hamowania na liniach o stromym nachyleniu,
 - szczególnych właściwości eksploatacyjnych, w tym specjalnych sygnałów, znaków i warunków odjazdu;
- 3) lit. c, sprawdza się:
- a) wiedzę w zakresie warunków uruchamiania pociągu, w tym warunków wynikających z przepisów wydanych na podstawie art. 17 ust. 7 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, zwanej dalej „ustawą”, oraz przepisów wewnętrznych przewoźnika kolejowego lub zarządcy infrastruktury,
 - b) umiejętność obserwowania sygnałów urządzeń przytorowych i urządzeń znajdujących się w pojeździe trakcyjnym, odpowiedniego ich interpretowania i postępowania zgodnie z odpowiednimi procedurami ustalonymi przez przewoźnika kolejowego lub zarządcę infrastruktury,
 - c) umiejętność prowadzenia pociągu w sposób bezpieczny i zgodnie z ustalonymi procedurami dotyczącymi jazdy,
 - d) umiejętność stosowania się do otrzymanych poleceń dotyczących warunków prowadzenia pociągu określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 17 ust. 7 ustawy,
 - e) przestrzeganie czasów postojów wynikających z dokumentacji pociągu,
 - f) umiejętność ustalenia miejsca położenia pociągu na linii kolejowej,
 - g) umiejętność używania hamulców pociągu z uwzględnieniem warunków linii kolejowej,
 - h) umiejętność regulowania prędkości jazdy pociągu zgodnie z rozkładem jazdy oraz otrzymanymi poleceniami dotyczącymi warunków prowadzenia pociągu określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 17 ust. 7 ustawy;
- 4) lit. d, sprawdza się umiejętność:
- a) zauważania nieprawidłowości dotyczących infrastruktury kolejowej i otoczenia, w tym urządzeń sygnalizacyjnych, torów kolejowych i ich otoczenia, zasilania w energię trakcyjną, przejazdów kolejowo-drogowych, ruchu kolejowego,
 - b) określania odległości dzielącej prowadzony pojazd kolejowy od przeszkód zagrażających bezpieczeństwu ruchu kolejowego,
 - c) informowania zarządcy infrastruktury o miejscu i charakterze zaobserwowanych nieprawidłowości wraz z upewnieniem się, że informacja ta została należycie zrozumiana,
 - d) podejmowania działań uwzględniających infrastrukturę kolejową, które mają na celu zagwarantowanie bezpieczeństwa ruchu kolejowego i osób;

- 5) lit. e, sprawdza się umiejętność:
- podjęcia działań w celu ochrony pociągu i wezwania pomocy w przypadku poważnego wypadku, wypadku i incydentu, w tym z udziałem osób,
 - dokonania oceny dotyczącej warunków zatrzymania pociągu w przypadku pożaru w pociągu – w celu umożliwienia ewakuacji pasażerów,
 - przekazania informacji dotyczącej pożaru odpowiednim służbom,
 - informowania zarządcy infrastruktury o gotowości i braku przeszkód do kontynuowania jazdy po wystąpieniu poważnego wypadku, wypadku i incydentu – zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 17 ust. 7 ustawy,
 - dokonania oceny, czy jest możliwe dalsze prowadzenie pociągu po infrastrukturze kolejowej i określenia, jakie warunki muszą być spełnione, aby było to możliwe;
- 6) lit. f, sprawdza się znajomość:
- sygnałów nadawanych przez semafor, sygnalizatory powtarzające, tarcze ostrzegawcze semaforowe, tarcze ostrzegawcze przejazdowe, tarcze manewrowe i tarcze rozrządowe,
 - zasad umieszczenia sygnalizatorów,
 - sygnałów zamknięcia toru,
 - sygnałów zatrzymania i zmniejszenia prędkości podawanych przenośnymi tarczami,
 - sygnałów ogólnego stosowania podawanych przez uprawnione osoby,
 - sygnałów podawanych dźwiękowym urządzeniem ostrzegającym pojazd kolejowy,
 - sygnałów podawanych przy wyprawianiu i przepuszczaniu pociągów,
 - sygnałów na pociągach i pojazdach kolejowych,
 - sygnałów alarmowych,
 - wskaźników, w tym wskaźników stosowanych do prowadzenia ruchu pociągów z wykorzystaniem systemu ERTMS/ETCS,
 - sygnałów i wskaźników stosowanych wyłącznie na wyznaczonych liniach kolejowych i stacjach,
 - sygnałów na semaforach świetlnych, tarczach ostrzegawczych i sygnalizatorach powtarzających, stosowanych do odwołania.

Rozdział 4

Egzamin na licencję maszynisty

§ 4. 1. Kandydat na maszynistę za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego krajowy rejestr maszynistów i prowadzących pojazdy kolejowe, o którym mowa w art. 25x ust. 1 ustawy, zwany dalej „rejestrem”, wybiera termin egzaminu na licencję maszynisty z wykazu terminów sesji egzaminacyjnych opublikowanych na podstawie art. 22ba ust. 5 ustawy.

2. Rezerwacja terminu egzaminu na licencję maszynisty jest dokonywana za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego rejestr i następuje po złożeniu i podpisaniu przez kandydata na maszynistę wniosku w sposób określony w art. 22ba ust. 2 ustawy.

§ 5. Egzamin na licencję maszynisty przeprowadza się w terminie i miejscu określonych w powiadomieniu Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, zwanego dalej „Prezesem UTK”, przekazany kandydatowi na maszynistę za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego rejestr.

§ 6. 1. Przed rozpoczęciem egzaminu na licencję maszynisty egzaminator przeprowadzający ten egzamin:

- dokonyje przydzielenia stanowisk egzaminacyjnych kandydatom na maszynistów dopuszczonym do egzaminu na licencję maszynisty;
- przeprowadza szkolenie z działania systemu teleinformatycznego, za pomocą którego jest przeprowadzany egzamin.

2. Egzamin na licencję maszynisty przeprowadza się w sposób zapewniający samodzielne rozwiązanie testu, o którym mowa w art. 22ba ust. 9 ustawy, zwanego dalej „testem na licencję”, przez kandydata na maszynistę.

3. Egzamin na licencję maszynisty trwa 200 minut.

4. W czasie trwania egzaminu na licencję maszynisty:

- 1) w sali egzaminacyjnej nie znajdują się przedmioty mogące stanowić pomoc dla kandydatów na maszynistów;
- 2) kandydatom na maszynistów zabrania się:
 - a) porozumiewania się między sobą,
 - b) posiadania materiałów i urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji i korzystania z nich,
 - c) zmieniania przydzielonych stanowisk egzaminacyjnych,
 - d) opuszczania sali egzaminacyjnej, z zastrzeżeniem opuszczenia sali egzaminacyjnej w wyjątkowej sytuacji, po uzyskaniu zgody egzaminatora przeprowadzającego egzamin na licencję maszynisty oraz pod nadzorem osoby przez niego wskazanej;
- 3) w sali egzaminacyjnej mogą przebywać wyłącznie:
 - a) kandydaci na maszynistów dopuszczeni do egzaminu na licencję maszynisty,
 - b) egzaminator przeprowadzający egzamin na licencję maszynisty,
 - c) Prezes UTK lub upoważnione przez niego osoby – jeżeli ich obecność nie zakłóca i nie utrudnia przebiegu egzaminu na licencję maszynisty;
- 4) kandydatom na maszynistów nie udziela się żadnych wyjaśnień dotyczących pytań.

§ 7. 1. Test na licencję składa się ze 100 pytań obejmujących:

- 1) 6 pytań – z zakresu zagadnień, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1;
- 2) 5 pytań – z zakresu zagadnień, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2;
- 3) 35 pytań – z zakresu zagadnień, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 4) 8 pytań – z zakresu zagadnień, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 4;
- 5) 25 pytań – z zakresu zagadnień, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 5;
- 6) 3 pytania – z zakresu zagadnień, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 6;
- 7) 3 pytania – z zakresu zagadnień, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 7;
- 8) 15 pytań – z zakresu zagadnień, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 8.

2. Do każdego pytania są przyporządkowane cztery odpowiedzi.

3. Za każdą prawidłową odpowiedź uzyskuje się 1 punkt.

§ 8. 1. Uzyskanie pozytywnego wyniku egzaminu na licencję maszynisty następuje po łącznym spełnieniu warunków:

- 1) uzyskaniu co najmniej 75 punktów z testu na licencję;
- 2) uzyskaniu co najmniej połowy punktów z pytań dotyczących poszczególnych zakresów zagadnień, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1–7;
- 3) uzyskaniu maksymalnej liczby punktów z pytań dotyczących zakresu zagadnienia, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 8.

2. Naruszenie przez kandydata na maszynistę zasad, o których mowa w § 6 ust. 4 pkt 2, powoduje jego wykluczenie z egzaminu na licencję maszynisty. Wykluczenie z egzaminu na licencję maszynisty jest równoznaczne z uzyskaniem negatywnego wyniku z egzaminu.

3. Ostateczny wynik egzaminu na licencję maszynisty zatwierdza egzaminator przeprowadzający ten egzamin w protokole, o którym mowa w § 9.

§ 9. W terminie 3 dni roboczych od dnia przeprowadzenia egzaminu na licencję maszynisty egzaminator przeprowadzający ten egzamin sporządza protokół zawierający:

- 1) datę przeprowadzenia egzaminu na licencję maszynisty;
- 2) imię (imiona) i nazwisko kandydata na maszynistę oraz jego numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument;

- 3) imię (imiona) i nazwisko oraz numer ewidencyjny egzaminatora przeprowadzającego egzamin na licencję maszynisty;
- 4) uzyskany wynik z testu na licencję oraz wynik zatwierdzony przez egzaminatora przeprowadzającego egzamin na licencję maszynisty;
- 5) ewentualne uwagi egzaminatora przeprowadzającego egzamin na licencję maszynisty;
- 6) uzasadnienie negatywnego wyniku egzaminu na licencję maszynisty – jeżeli dotyczy;
- 7) podpis egzaminatora przeprowadzającego egzamin na licencję maszynisty.

§ 10. 1. Do ponownego egzaminu na licencję maszynisty stosuje się przepisy § 4 ust. 1 oraz § 5–9.

2. Rezerwacja terminu ponownego egzaminu na licencję maszynisty jest dokonywana za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego rejestr i następuje po wybraniu przez kandydata na maszynistę terminu zgodnie z § 4 ust. 1.

Rozdział 5

Egzamin na świadectwo maszynisty

§ 11. Część teoretyczną egzaminu na świadectwo maszynisty, o której mowa w art. 22bb ust. 6 ustawy, przeprowadza się w terminach i miejscach określonych w powiadomieniach Prezesa UTK, przekazywanych kandydatowi oraz przewodnikowi kolejowemu lub zarządcy infrastruktury zatrudniającemu kandydata na maszynistę za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego rejestr.

§ 12. 1. Część teoretyczna egzaminu na świadectwo maszynisty przeprowadzana w formie testu, o którym mowa w art. 22bb ust. 6 pkt 1 ustawy, zwana dalej „testem na świadectwo”, obejmuje sprawdzenie wiedzy z zakresu zagadnień, o których mowa w § 3 ust. 1.

2. Do testu na świadectwo stosuje się odpowiednio przepisy § 6 ust. 1–4.

§ 13. 1. Test na świadectwo składa się ze 100 pytań obejmujących:

- 1) 25 pytań – z zakresu zagadnień, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1;
- 2) 60 pytań – z zakresu zagadnień, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. a–e;
- 3) 15 pytań – z zakresu zagadnienia, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. f.

2. Do każdego pytania przyporządkowane są cztery odpowiedzi.

3. Za każdą prawidłową odpowiedź uzyskuje się 1 punkt.

§ 14. 1. Uzyskanie pozytywnego wyniku z testu na świadectwo następuje po łącznym spełnieniu warunków:

- 1) uzyskaniu co najmniej 75 punktów z testu na świadectwo;
- 2) uzyskaniu co najmniej połowy punktów z pytań dotyczących poszczególnych zakresów zagadnień, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 i 2 lit. a–e;
- 3) uzyskaniu maksymalnej liczby punktów z pytań dotyczących zakresu zagadnienia, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. f.

2. Naruszenie przez kandydata na maszynistę zasad, o których mowa w § 6 ust. 4 pkt 2, powoduje jego wykluczenie z egzaminu na świadectwo maszynisty. Wykluczenie z egzaminu na świadectwo maszynisty jest równoznaczne z uzyskaniem negatywnego wyniku z egzaminu.

3. Do zatwierdzenia ostatecznego wyniku testu na świadectwo przepisy § 8 ust. 3 i § 9 stosuje się odpowiednio, z tym że egzaminator przeprowadzający test na świadectwo sporządza protokół niezwłocznie po zakończeniu tego testu.

§ 15. 1. Warunkiem dopuszczenia kandydata na maszynistę do części teoretycznej egzaminu na świadectwo maszynisty przeprowadzanej w formie zadań, o których mowa w art. 22bb ust. 6 pkt 2 ustawy, zwanej dalej „egzaminem na symulatorze”, jest uzyskanie pozytywnego wyniku z testu na świadectwo, zatwierdzonego zgodnie z § 14 ust. 3.

2. Egzamin na symulatorze poprzedza trzydziestominutowy instruktaż z obsługi pulpitu.

§ 16. 1. Egzamin na symulatorze trwa 90 minut.

2. Jeżeli zadania egzaminacyjne określone w scenariuszu egzaminacyjnym, o którym mowa w § 18, zostały zrealizowane, a kandydat na maszynistę uzyskał pozytywny wynik, o którym mowa w § 19, egzaminator przeprowadzający egzamin na symulatorze może zakończyć ten egzamin przed upływem czasu, o którym mowa w ust. 1, nie wcześniej jednak niż po upływie 60 minut od rozpoczęcia tego egzaminu.

§ 17. W czasie trwania egzaminu na symulatorze w kabinie symulatora pojazdu kolejowego może przebywać wyłącznie kandydat na maszynistę.

§ 18. 1. Egzamin na symulatorze polega na wykonaniu zadań egzaminacyjnych określonych w scenariuszu egzaminacyjnym, który opracowuje egzaminator przeprowadzający egzamin na symulatorze.

2. Scenariusz egzaminacyjny obejmuje:

- 1) symulację standardowych warunków prowadzenia pociągu albo jazdy manewrowej – w zależności od kategorii świadectwa, o którą ubiega się kandydat na maszynistę;
- 2) 5 zadań polegających na symulowaniu sytuacji niestandardowych, z czego:
 - a) 2 zadania obejmują sytuacje zamierzone, dla których sposób prowadzenia ruchu kolejowego został uregulowany w przepisach wydanych na podstawie art. 17 ust. 7 ustawy,
 - b) 3 zadania obejmują sytuacje losowe związane z występowaniem nagłych, nieprzewidzianych sytuacji lub czynników, mających źródło w systemie kolejowym i poza tym systemem, lub sytuacji niebezpiecznych.

3. Zadania, o których mowa w ust. 2 pkt 2, mają na celu sprawdzenie:

- 1) umiejętności zachowania się kandydata na maszynistę w normalnych sytuacjach związanych z ruchem pociągów;
- 2) postępowania kandydata na maszynistę podczas prowadzenia pociągu w różnych warunkach i konfiguracjach ruchowych na liniach jednotorowych i dwutorowych z różnego rodzaju blokadami liniowymi;
- 3) sprawdzenie reakcji kandydata na maszynistę na sygnały nadawane przez sygnalizatory kolejowe, pracowników kolejowych oraz wskaźniki, a także urządzenia zabezpieczenia ruchu pociągów;
- 4) sprawdzenie umiejętności kandydata na maszynistę porozumiewania się z użyciem radiołączości pociągowej.

§ 19. Kandydat na maszynistę uzyskuje pozytywny wynik z egzaminu na symulatorze, jeżeli wykona wszystkie zadania, o których mowa w § 18 ust. 2, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami obowiązującymi na infrastrukturze kolejowej, na której odbywa się egzamin.

§ 20. W terminie 3 dni roboczych od dnia przeprowadzenia egzaminu na symulatorze egzaminator przeprowadzający ten egzamin sporządza protokół zawierający:

- 1) datę przeprowadzenia egzaminu na symulatorze;
- 2) imię (imiona) i nazwisko kandydata na maszynistę oraz jego numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument;
- 3) dokumentację z przebiegu egzaminu na symulatorze;
- 4) wynik egzaminu na symulatorze;
- 5) ewentualne uwagi egzaminatora przeprowadzającego egzamin na symulatorze;
- 6) uzasadnienie negatywnego wyniku egzaminu na symulatorze maszynisty – jeżeli dotyczy;
- 7) podpis egzaminatora przeprowadzającego egzamin na symulatorze.

§ 21. W czasie trwania części praktycznej egzaminu na świadectwo maszynisty, o której mowa w art. 22bb ust. 9 ustawy, zwanej dalej „częścią praktyczną”:

- 1) egzaminatorzy przeprowadzający część praktyczną:
 - a) sprawują osobisty i bezpośredni nadzór nad kandydatem na maszynistę podczas prowadzenia pojazdu kolejowego,
 - b) weryfikują poprawność wykonywania czynności i zadań,
 - c) przestrzegają przepisów dotyczących bezpieczeństwa ruchu kolejowego, sygnalizacji kolejowej i przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy,
 - d) przerywają część praktyczną oraz zatrzymują pociąg lub ograniczają jego prędkość w przypadku nieprawidłowej obsługi pociągu przez kandydata na maszynistę,
 - e) przeciwdziałają wszystkim sytuacjom powodującym zagrożenie bezpieczeństwa ruchu pociągów lub możliwości uszkodzenia taboru;

- 2) kandydat na maszynistę:
- a) prowadzi pociąg zgodnie z jego parametrami, z zachowaniem przepisów bezpieczeństwa ruchu kolejowego i sygnalizacji kolejowej oraz rozkładem jazdy,
 - b) prawidłowo i nie powodując usterek obsługuje pojazd kolejowy z napędem zgodnie z jego dokumentacją techniczno-ruchową,
 - c) niezwłocznie wykonuje polecenia egzaminatorów przeprowadzających część praktyczną,
 - d) zapowiada sygnały wyświetlane na sygnalizatorach oraz informuje o wszystkich zauważonych nieprawidłowościach.

§ 22. Po przeprowadzonej części praktycznej egzaminatorzy przeprowadzający część praktyczną omawiają z kandydatem na maszynistę uwagi i nieprawidłowości stwierdzone w trakcie prowadzenia pojazdu kolejowego oraz przedstawiają wynik części praktycznej.

§ 23. Warunkiem uzyskania pozytywnego wyniku z części praktycznej jest wykonanie przejazdu zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami obowiązującymi na infrastrukturze kolejowej, na której odbywa się część praktyczna.

§ 24. W terminie 3 dni roboczych od dnia przeprowadzenia części praktycznej egzaminatorzy przeprowadzający część praktyczną sporządzają z niej protokół zawierający:

- 1) datę przeprowadzenia części praktycznej;
- 2) imię (imiona) i nazwisko kandydata na maszynistę oraz jego numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument;
- 3) dokumentację z przebiegu części praktycznej;
- 4) wynik egzaminu na świadectwo maszynisty;
- 5) ewentualne uwagi egzaminatorów przeprowadzających część praktyczną;
- 6) uzasadnienie negatywnego wyniku egzaminu na świadectwo maszynisty – jeżeli dotyczy;
- 7) podpisy egzaminatorów przeprowadzających część praktyczną.

§ 25. Do ponownego egzaminu na świadectwo maszynisty stosuje się przepisy § 11–24.

Rozdział 6

Przepis końcowy

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.³⁾

Minister Infrastruktury: *A. Adamczyk*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było w zakresie sposobu, formy oraz trybu przygotowania oraz przeprowadzenia egzaminów dla kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie licencji i świadectwa maszynisty, a także zakresu wiedzy i umiejętności objętych egzaminem niezbędnym dla uzyskania licencji i świadectwa maszynisty poprzedzone rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lutego 2014 r. w sprawie świadectwa maszynisty (Dz. U. poz. 212, z 2015 r. poz. 1410, z 2016 r. poz. 1848, z 2017 r. poz. 2430 oraz z 2019 r. poz. 556) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lutego 2014 r. w sprawie licencji maszynisty (Dz. U. z 2019 r. poz. 2373), które w zakresie uregulowanym w niniejszym rozporządzeniu tracą moc z dniem 1 stycznia 2023 r. w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym (Dz. U. poz. 1556).